اخبار کوتاه

طراحی، ساخت و نصب تجهیزات فرودگاه جدید کیش توسط یک شرکت دانش‌بنیان داخلی

یک شرکت دانش‌بنیان مستقر در پارک علم و فناوری البرز موفق شد تجهیزات مختلف پایانه جدید فرودگاه کیش را در زمینه تجهیزات و تکنولوژی‌های نور و روشنایی باند فرودگاه و همچنین پل‌های حمل مسافر را طراحی کرده و سازد.

به گزارش پیام آشنا، به نقل از ایسنا، امیررضا برکتین مدیرعامل این شرکت دانش بنیان با اشاره به اینکه وزارت راه و بخش‌های مختلف هوایی‌ما یی کشورمان در زمینه تجهیزات فرودگاهی همواره مورد تکنده تجهیزات از خارج بودند گفت: تلاش کردیم از توان متخصصان و نیروی توانمند داخلی برای ساخت تجهیزات و رفع نیازهای مهم صنعت و استراتژیک هوایی قدم‌هایی را بردارییم و موفق شدیم دانش بومی روشنایی ال ئی دی (LED) و تجهیزات و تکنولوژی‌های مختلف و متنوع نور و روشنایی باند فرودهواپیماها و همچنین پل‌های حمل مسافر در فرودگاهها را طراحی نموده و بسازند.

به گزارش ایسنا وی با اشاره به اهمیت فرود هواپیماها به شکل ایمن در فرودگاهها خاطرنشان کرد: برای فرود ایمن هواپیما دو تکنه حائز اهمیت است یکی مربوط به سیگنال‌های بصری و دیگری مربوط به امواج است.

وی درباره این پروژه مهم صنعت هوایی که توسط متخصصان داخلی ساخته‌شده خاطرنشان کرد: اهمیت این پروژه به‌قدری مهم است که مورد توجه شرکت‌های هواوَردی و هوایی منطقه و جهان قرار گرفته و ایران به‌عنوان سومین کشور بعد از دو کشور غربی به این تکنولوژی دست‌یافته است.

وی با اشاره به اینکه دانش نوین و ایجاد فناوری‌های لازم را در این زمینه به دست آوردیم اظهار کرد: نور باند فرودگاهها ۳۳ سرفصل دارد که گامبه‌گام در این زمینه جلو رفتیم و توانستیم ۳۲ سرفصل را با موفقیت به انجام برسانیم و در منطقه و جهان نام ایران عزیز را در این حوزه مهم مطرح کنیم.

وی با اشاره به اینکه ابتکارات و اختراعات و یافته‌های این پروژه‌ها بسیار مهم هستند خاطرنشان کرد: در مراحل مختلف به دنبال پتنت کردن و ثبت آن‌ها در داخل و خارج از کشور هستیم.

گفتنی است طراحی، ساخت و نصب تجهیزات پایانه فرودگاه جدید کیش توسط یک شرکت دانش‌بنیان داخلی نمونه‌ای از موفقیت‌های یک علم و فناوری البرز جهاد دانشگاهی در حمایت از شرکت‌های دانش‌بنیان و فناور است.

پایان جدال بر سر ذرت‌های آلوده

رئیس سازمان ملی استاندارد با بیان اینکه ترخیص کالاها به لحاظ استاندارد ۲۴ تا ۴۸ ساعت طول می‌کشد، درباره جدیدترین وضعیت ذرت‌های آلوده گفت: احتمالاً با تمهیدات چیده‌شده مابقی ذرت‌های آلوده از کشور خارج خواهد شد و دیگر چیزی به عنوان ذرت آلوده در کشور نخواهیم داشت.

به گزارش پیام آشنا به نقل از ایسنا، غلامرضا شریعتی اظهار کرد: دیروی اخیر کالاها در گمرک ربطی به استاندارد نداشته و سازمان ملی استاندارد بعد از انتخاب عنوان سال از سوی مقام معظم رهبری، به سه حمایتی ابلاغ کرد که در زمینه ورود کالاها به ویژه مواد اولیه تولید، مقررات و شرایطی ایجاد کرده که ترخیص آن‌ها به حداقل به زمان، یعنی ۲۴ تا ۴۸ ساعت از نظر سازمان انجام شود.

وی افزود: شرایط ترخیص مواد اولیه به ساده ترین صورت رسیده و در عین حال نظارت بر کالاها نیز به طور جدی انجام می‌شود. بنابراین سازمان ملی استاندارد در ترخیص کالاها مشکلی ندارد.

رئیس سازمان ملی استاندارد در پاسخ به سوالی درباره جدیدترین وضعیت ذرت‌های آلوده نیز گفت: احتمالاً با تمهیدات چیده شده مابقی ذرت‌های آلوده از کشور خارج خواهد شد و دیگر چیزی به عنوان ذرت آلوده در کشور نخواهیم داشت.

وی افزود: با پیگیری انجام شده این محموله به کشورهایی که استاندارد آنها با استاندارد ایران متفاوت است و متقاضی این محموله هستند یا می‌خواهند آن را به مواد دیگری تبدیل کنند منتقل خواهد شد.

ذرت محصولی است که برای خوراک دام و خوراک انسان در محصولاتی همچون ذرت حجیم تنه مصرف می‌شود و اگر ذرت آلوده به مصرف دام شیری و پرواری برسد، شیر و گوشت دام نیز آلوده به آن سموم خواهد شد.

کنسرو ماهی در سه ماهه امسال افزایش قیمتی نداشته است

نایب رئیس سندیکای صنایع کنسرو ایران گفت: باوجود افزایش نرخ تورم و هزینه‌های تمام شده تولید، قیمت هر عدد کنسرو ماهی در سه‌ماهه نخست سال ۱۴۰۰ هیچ افزایشی نداشته است.

به گزارش پیام آشنا به نقل از ایرنا، «مسعود بختیاری» درباره نرخ کنسرو ماهی، افزود: سقف قیمت هر عدد کنسرو ماهی در پایان سال ۱۳۹۹ برای مصرف کنندگان ۲۹ هزار و ۹۰۰ تومان بوده که تا پایان خرداد ماه سال ۱۴۰۰ نیز تغییری نخواهد داشت.

نایب رئیس سندیکای صنایع کنسرو ایران گفت: این درحالی است که علاوه بر سایر هزینه‌های تولید شامل روغن، قوطی، درب بسته‌بندی، کارتن و کارگری، فقط قیمت ماده اولیه همچون ماهی در طول یک سال اخیر بیش از ۲۰۰ درصد افزایش داشته است.

بختیاری تصریح کرد: پس از انتخابات ریاست جمهوری قیمت کنسرو ماهی بین ۱۰ تا ۲۰ درصد افزایش می یابد که تولیدکنندگان برای ادامه حیات تولید خود ناچار به این افزایش قیمت هستند.

وی، درباره ماده اولیه کنسرو همچون ماهی گفت: اکنون در انتهای فصل صید تون ماهیان داخلی هستیم، بنابراین در صورتی که ناچار به واردات شویم ممکن است شاهد افزایش ۳۰ درصدی نرخ ماهی باشیم.

بورس

یک عرضه اولیه در راه است

امروز، بازار بورس تهران میزبان عرضه اولیه سهام شرکت گروه مدیریت ارزش سرمایه صندوق بازنشستگی کشوری (تماد مدیر) خواهد بود.

به گزارش پیام آشنا به نقل از ایسنا در پنجمین عرضه اولیه سال جاری، تعداد یک میلیارد و ۳۵۰ میلیون سهم معادل ۱۵ درصد از سهام شرکت "گروه مدیریت ارزش سرمایه صندوق بازنشستگی کشوری" به عنوان پانصد و هشتادو چهارمین شرکت در فهرست شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران در بخش "سرمایه گذاری ها" گروه "سایر واسطه های مالی" و طبقه "سایر واسطه های مالی طبقه بندی نشده در جای دیگر" در فهرست نرخ‌های بازار دوم و در تماد "مدیر" به شیوه ثبت سفارش جهت کشف قیمت عرضه خواهد شد. در این عرضه اولیه حداکثر سهمیه هر نفر ۱۰۰۰ سهم است که متقاضیان می‌توانند در بازه قیمتی ۲۸۰ تا ۲۹۹ تومانی ثبت سفارش کنند. براین اساس میزان نقدینگی مورد نیاز در صورت مشارکت سه میلیون نفری، حدود ۸۹ هزار و ۷۰۰ تومان، درصورت مشارکت دو میلیون نفری حدود ۱۳۴ هزار و ۵۰۰ تومان و درصورت مشارکت ۹۰۰ هزار نفری، ۲۹۹ هزار تومان خواهد بود.

بورس قرمز ماند

بازار سرمایه دیروز هم روندی نزولی داشت و با وجود اینکه شاخص کل بورس در ساعات ابتدایی معاملات تا یک میلیون و ۱۵۵ هزار واحد افزایش یافته بود، در ساعات پایانی روندی نزولی به خود گرفت و تا یک میلیون و ۱۵۰ هزار واحد کاهش یافت.

به گزارش پیام آشنا به نقل از ایسنا، شاخص کل بورس دیروز با ۴۴ واحد کاهش در رقم یک میلیون و ۱۵۰ هزار واحد ایستاد. شاخص کل با معیار هم وزن ۲۹۴۶ واحد کاهش رقم ۲۷۳ هزار و ۳۷۴ واحد را ثبت کرد. معامله گران این بازار ۵۲۹ هزار معامله به ارزش ۵۲ هزار و ۳۲۶ میلیارد ریال انجام دادند. معدنی و صنعتی گل گهر، فولاد مبارکه اصفهان، صنایع پتروشیمی خلیج فارس و ایران خودرو نسبت به سایر نمادها بیشترین تاثیر مثبت و در مقابل سیمان اصفهان و ملی صنایع مس ایران نسب به سایر نمادها بیشترین تاثیر منفی را روی بورس گذاشتند.

شاخص کل فرابورس با ۹۸ واحد کاهش در رقم ۱۷ هزار و ۳۵۹ واحد ایستاد.

در این بازار ۴۱۸ هزار معامله به ارزش ۹۷ هزار و ۵۸۸ میلیارد ریال انجام شد.

همچنین صنعتی مینو، پلیمر آریا ساسول، سهامی ذوب آهن اصفهان، گروه سرمایه گذاری میراث فرهنگی و فرابورس ایران نسبت به سایر نمادها بیشترین تاثیر منفی را روی فرابورس گذاشتند.

وام ودیعه مسکن؛ کی داده کی گرفته؟!

هفته جاری وزیر راه و شهرسازی از افزایش سقف وام ودیعه مسکن در تهران از ۵۰ به ۷۰ میلیون تومان، در کلانشهرها از ۳۰ به ۴۰ میلیون تومان و در سایر شهرها از ۱۵ به ۲۵ میلیون تومان خبر داد.

به گزارش پیام آشنا به نقل از ایسنا، وام ودیعه مسکن از اوایل مردادماه ۱۳۹۹ در ستاد ملی مقابله با کرونا تصویب شد و مهلت پرداخت آن تا پایان اسفندماه به اتمام رسید. سود این تسهیلات ۱۳ درصد بود. نحوه بازپرداخت آن بدین صورت بود که در روش اول، گیرندگان وام (مستأجران) می‌توانند تسهیلات را یکساله دریافت کنند و صرفا سود آن را ماهانه بپردازند و در پایان سال، اصل آن را پرداخت کنند. در روش دوم، متقاضیان می‌توانستند وام را سه ساله دریافت کنند و در مدت ۳۶ ماه اصل و فرع آن را به بانک بپردازند. مستاجران در تهران ماهانه ۱۵۶۰ هزار تومان، کلانشهرها ۳۲۰ هزار تومان و سایر شهرها ۱۶۰ هزار تومان پرداخت می‌کردند.

اما به نظر می‌رسد تعداد متقاضیان دریافت کننده این وام بسیار اندک است.

در همین خصوص نائب رئیس اتحادیه مشاوران املاک کرج به ایسنا گفت: هنوز دستورالعملی در خصوص وام ودیعه مسکن به ما اعلام نشده است.

فریدون کردلو در پاسخ به اینکه آیا از سال گذشته تاکنون به شهروندان متقاضی وام ودیعه مسکن پرداخت شده است یا خیر، اظهار کرد: ما تاکنون چیزی ندیده‌ایم.

وی در خصوص وضعیت نرخ‌های اجاره در کرج هم گفت: اگرچه ستاد ملی مبارزه با کرونا افزایش ۲۰ درصدی را تصویب کرده اما نرخ اجاره امسال نسبت به سال گذشته حداقل ۵۰ درصد افزایش یافته است.

کردلو افزود: اکثر مالکان زیر بار افزایش ۲۰ درصدی نمی‌روند و تعداد مالکانی که به این مصوبه پایبند هستند بسیار اندک است.

وی در ادامه به رکود در معاملات خرید و فروش مسکن هم اشاره و اعلام کرد: این رکود متأثر از انتخابات و مذاکرات هسته‌ای است.

کردلو در تصریح کرد: پیش‌بینی‌ها حاکی از آن است که بعد از انتخابات و مشخص شدن نتیجه مذاکرات احتمالاً قیمت

مسکن کاهش خواهد یافت زیرا دیگر دلیلی برای افزایش قیمت به این شکل وجود ندارد.

وی در پایان از همه مشاوران املاک خواست در انتخابات مشارکت کرده و افراد اصلح را هم برای شوراهای شهر و هم برای ریاست جمهوری انتخاب کنند.

صارمی خبر داد:

پرورش سالانه ۷ میلیون قطعه ماهی زینتی در کرج

مدیر جهاد کشاورزی کرج گفت: در کرج سالانه ۸۰۰ تن ماهی خوراکی و بالغ بر هفت میلیون قطعه ماهیان زینتی تولید و پرورش داده می‌شود.

به گزارش پیام آشنا، اسماعیل صارمی در نشست ۲۵ خرداد که به مناسبت هفته جهاد کشاورزی برگزار شد، با اشاره به ضرورت حفظ کاربری اراضی کشاورزی افزود: حفظ کاربری اراضی کشاورزی به خصوص اراضی زراعی یک استراتژی و سیاست است و زمانی می توانیم انتظار افزایش تولید داشته باشیم که کاربری اراضی حفظ شود.

به گزارش ایسنا، وی ادامه داد: در این راستا در سطح کلان کشوری طرحی با عنوان «طرح الگوی کشت» پیاده می شود که بر اساس این طرح می گوییم چه چیزی را چه

زمانی و کجا بکاریم.

وی افزود: این طرح به کشاورزان کمک می کند تا بر اساس اقلیم منطقه و نیاز مردم و بازار محصولات مورد نیاز را کشت کنند که این طرح نه تنها در معیشت کشاورز و مصرف کننده تاثیرگذار است بلکه در حفظ منابع آب و خاک نیز تاثیر زیادی دارد.

صارمی در ادامه با اشاره به اجرای طرح پایش هوشمند اراضی کشاورزی اظهار کرد: این طرح برای مقابله آنی با سودجویان و افرادی که اقدام به تغییر کاربری اراضی کشاورزی می کنند اجرایی شده است.

این مسئول گفت: برای اجرای این طرح یک اپلیکیشن طراحی شده که در اختیار بخش امور اراضی و یگان حفاظت است.

وی افزود: در این سامانه تمام اراضی کشاورزی مشخص شده و به محض هر گونه اقدامی در جهت تغییر کاربری تا حداکثر سه روز به صورت اعلام الارم و هشدار در این سامانه نشان داده می شود که در مبارزه فوری با تغییر کاربری ها بسیار موثر است.

وی یادآور شد که از ابتدای سال جاری تاکنون در ۲ مرحله تخریب ساخت و سازهای غیرمجاز بالغ بر ۱۴۰ مورد تخریب، و رفع تصرف داشته ایم که منجر به ازدسازی ۲۹۰ هکتار از اراضی کشاورزی شده است.

دو شرط در ثبت‌نام طرح‌های پیش‌فروش خودروسازان حذف شد

براساس مصوبه کمیته خودرو که تعیین‌کننده شرایط ثبت‌نام و محدودیت‌ها برای ثبت‌های فروش خودروسازان هستند، دو شرط از شرایطی که تاکنون اعمال می‌شده، در طرح‌های پیش‌فروش حذف خواهد شد.

به گزارش پیام آشنا به نقل از ایسنا، از ابتدای آغاز طرح‌های فروش خودروسازان در قالب فروش فوق‌العاده با موعد تحویل حداکثر ۹۰ روزه و پیش‌فروش‌های یکساله کمیته خودرو، با هدف دستیابی مشتریان واقعی به خودرو و حذف تقاضاهای کاذب که سبب اختلال در بازار می‌شود (خرید دلالان از کارخانه با قیمت مصوب و فروش در بازار آزاد) شرایط و محدودیت‌هایی را مصوب کرد که از جمله آن‌ها می‌توان به اختصاص یک دستگاه خودرو به هر کد ملی، دارا نبودن پلاک فعال شخص متقاضی، ماندن سند و فاکتور فروش خودرو به مدت یک سال در رهن شرکت‌های خودروساز، تعلق شماره حساب و شماره تماس به شخص متقاضی و فاصله دست‌کم ۴۸ ماه از آخرین زمان ثبت‌نام یا تحویل خودرو از شرکت‌های ایران خودرو و سایپا اشاره کرد.

در طرح‌های سال ۱۳۹۹ که همزمان با عید فطر سال گذشته آغاز شد، تا ابتدای اسفند ماه، مهلت مراجعه به شبکه خدمات پس از فروش سه ماه بود اما در فروش‌های اسفند ماه به بعد به پنج ماه افزایش یافت.

اکنون که به تازگی دو طرح فروش فوق‌العاده ایران خودرو و سایپا به تازگی برگزار شده و قرعه‌کشی آن‌ها نیز انجام شده است، قرار است در راستای استمرار آرامش بازار و حذف رفتارهای سودجویانه، در طرح‌های پیش فروش پیش‌رو برخی از محدودیت‌های ثبت نام حذف شوند.

الزام در رهن بودن یکساله سند خودروها و حذف ممنوعیت ثبت‌نام و صدور فاکتور نزد مجموعه‌های سایپا و ایران‌خودرو در ۴۸ ماهه گذشته، دو شرطی است که قرار است حذف شوند.

مجید باقری - قائم مقام فروش گروه خودروسازی سایپا- در حاشیه برگزاری قرعه‌کشی آخرین طرح فروش فوق‌العاده چند محصول خود که روز گذشته برگزار شده است، ضمن تایید این خبر، اظهار کرد: با حذف برخی از محدودیت هایی که در گذشته و با دستور کمیته خودرو وزارت صمت به منظور کنترل التهابات کاذب بازار خودرو اعمال شده بود، تعداد بیشتری از مردم امکان ثبت نام و خرید خودرو از کارخانه را خواهند داشت و این امر کمک خواهد کرد که قیمت خودرو در بازار به صورت هیجانی افزایش پیدا نکند.

باتوجه به اینکه این دست از تصمیمات کمیته خودرو برای هر دو خودروساز اعمال می‌شود، این موضوع از گروه‌صنعتی ایران‌خودرو نیز پیگیری شد و این شرکت خودروساز نیز پاسخ داد که برای تعدادی از محصولات حتی برای فروش‌های فوق‌العاده نیز این تصمیم اجرا خواهد شد، به‌ویژه در اطلاعیه طرح‌های فروش اعلام خواهد شد. همچنین موضوع از کمیته خودرو نیز پیگیری شده اما تا لحظه انتشار این گزارش ایسنا، موفق به برقراری ارتباط با کمیته خودرو نشده است اما باتوجه به اینکه به خودروسازان این تصمیم ابلاغ شده است، صحت آن مورد تایید خواهد بود.

ایرانی‌ها دیگر بزرگ‌ترین خریدار خارجی مسکن ترکیه نیستند!

اتباع عراقی به بزرگ‌ترین گروه خارجی خریدار خانه در ترکیه تبدیل شدند.

به گزارش پیام آشنا به نقل از خبرگزاری آناتولی ترکیه، کاهش محدودیت های کرونایی در ترکیه باعث شده تا تمایل اتباع خارجی برای خرید خانه در ترکیه افزایش داشته باشد؛ به گونه‌ای که طبق اعلام مرکز آمار این کشور، در ماه می، میزان خرید خانه توسط اتباع خارجی نسبت به مدت مشابه سال قبل ۱۶.۴ درصد افزایش داشته و به ۱۷۷۶ واحد رسیده است. پس از کاهش ارزش پول ملی ترکیه، جذابیت خرید خانه توسط خارجی‌ها بیشتر شده است. از کل ۵۹ هزار و ۱۶۶ خانه فروخته شده، استانبول محبوب ترین شهر برای خرید خانه بوده و طی یک سال اخیر ۱۱ هزار و ۳۵۶ مورد از کل معاملات مسکن صورت گرفته مربوط به این شهر بوده است. پس از استانبول نیز شهرهای آنکارا با ۵۵۶۳ مورد و ازمیر با ۳۲۹۸ مورد، محبوب ترین شهرها برای خرید خانه در ترکیه بوده‌اند.

به گفته مرکز آمار ترکیه، در ماه می اتباع عراقی با خرید ۲۳۹ واحد خانه، بزرگ ترین گروه بزرگ خریدار خارجی مسکن ترکیه بودهاند و ایرانی ها با خرید ۲۳۱ خانه در صدر این ماه قرار گرفته اند. شهروندان روسی با خرید ۱۱۹ خانه در ترکیه سومین گروه بزرگ خارجی خریدار مسکن بوده اند. محبوب ترین شهرها برای خرید خانه توسط اتباع خارجی در این بازه زمانی استانبول با ۸۱۸ خانه، آنتالیا با ۳۴۱ خانه و آنکارا با ۱۰۶ خانه بوده است.

سال قبل در مجموع ۴۰ هزار و ۸۱۲ خانه در ترکیه به خارجی‌ها فروخته شد که این رقم نسبت به سال قبل از آن، ۱۰۳ درصد کاهش یافته است.

طبق قوانین جدید اتباع خارجی با خرید خانه‌ای به ارزش ۲۵۰ هزار دلار و بالاتر می‌توانند شهروندی و تابعیت ترکیه را به دست آورند. از زمان تصویب این قانون، خرید خانه توسط خارجی‌ها رونق زیادی گرفته است.

تامر اوزورت- مدیر گروه اوزبورتلار- گفت: نوسانات بازار ارز روی بخش مسکن ترکیه هم دارای پیامدهای مثبت و هم منفی بوده اما کاهش ارزش پول ملی باعث ارزان تر شدن خانه پیش چشم خریداران خارجی شده است.

یادداشت

اقتصاد در انتظار سیاست

پس از برگزاری مناظرات انتخاباتی و مشاهده کیفیت مباحثی که در آن مطرح شد این روزها نگرانی‌های زیادی برای کارشناسان اقتصادی از نظر شرایط پیش‌روی اقتصاد کشور و نوع تصمیماتی که در انتظار آن است و پیامدهای آن برای عدم تعادل‌های اقتصاد کلان، به‌وجود آمده است.

در نبود جذابیت‌های سیاسی مناظرها که در دوره‌های قبل با حضور چهره‌های نسبتاً متنوع، مردم را پای دستگاه‌های تلویزیون میخکوب می‌کرد، مناظره‌ها در این دوره به محکوم کردن قابل بحث دولت بدلیل وضعیت نامناسب شاخص‌های اقتصادی از یک طرف و برگزاری مزایده‌های مالی و دادن وعده‌های مختلف یولی تنزل پیدا کرده است که حتی مردم عادی غیرکارشناس نیز این وعده‌ها را غیرواقعی ارزیابی می‌کنند. وقتی شرایط مالی دولت به‌گونه‌ای است که می‌توان مرک کرد خزانه به قسمتی از حتی برای پرداخت حقوق معلمه کارکنان خود تحمل می‌کند. شنیدن وعده‌های مالی عجیب از طرف اکثر نامزدها، بیانگر این واقعیت تلسفبار است که یا سیاستمداران ما با شرایط ملموس اقتصادی کشور فاصله‌ای بزرگ دارند یا از میزان آگاهی مردم بی‌اطلاعند یا روی فرامیشی مردم پس از گذار بدون شایستگی از مرحله انتخابات حساب باز کردند. ایماد عدم تعادل بودجه در حالی معادل ۵۰ درصد بودجه (شبیه‌ترین به ایماد سال ۱۳۶۷ به‌عنوان بدترین سال مالی کشور) است که حجم مخارج دولت به قیمت‌های ثابت (بخوانید میزان خدمات عمومی) در کمترین مقدار خود طرف حدود ۳۰ سال گذشته قرار دارد. اتکای بیش از ۵۰ درصدی اعتبارات هزینه‌ای به تامین مالی از طریق اوراق بدهی دولت در سال گذشته، توانسته موقتا و البته از سلامتیرین راه یک شلیک ابرتوپی را به قیمت وارد آوردن فشار بیشتر به بودجه مالی بعد از خوردن به هدف بازدارد اما تا چشم به هم می‌زنیم بودجه ۱۴۰۰ و پس از آن ۱۴۰۱ و سال‌های بعد از آن فرا می‌رسد و ایلغی تنگ منابع را به بدن خدمات عمومی تنگ و تنگ‌تر می‌کند و احتمال اصابت شلیک‌های بعدی را در صورت عدم تغییر شرایط عمومی کشور افزایش می‌دهد. وقتی ارقام صادرات سرانه نفت را به قیمت‌های ثابت از اولین سالی که این نوع آمارها در کشور ایجاد شده است یعنی از سال ۱۳۳۸ به بعد مورد بررسی قرار می‌دهیم متوجه می‌شویم که این منبع شریانی در ۶۰ سال گذشته هیچ‌گاه در سطح نازل و تاجیز ۱۳۹۹ قرار نداشته است. مقدار کلاهشدار دهنده‌ای که در نتیجه این عدم تعادل‌های مالی «هر هر روز» به حجم نقدینگی افزوده می‌شود، معادل ارقام کل حجم نقدینگی در «هریک از سال‌های» پایانی دهه ۱۳۶۰ است. متاسفانه هیچ توجهی به این وضعیت پیچیده و راهبردها و سیاست‌هایی که برای عبور از آن مورد نیاز است، داده نمی‌شود و حتی سول کوچکی هم در این موارد از نامزدها پرسیده نمی‌شود. شرایط ذکرشده میدان بسیار محدودی را حتی با هدف حفظ وضع موجود بدون دادن هرگونه امتیاز از جنس آنچه در مناظره‌های انتخاباتی مطرح می‌شود برای دولت بعد باقی می‌گذارد. این تناقض بزرگ با نلشی از آن است که اکثر نامزدهای محترم نسبت به انسداد مالی جدی که اقتصاد کشور با آن مواجه است تا این اندازه بی‌اطلاع هستند یا گشایش‌هایی را با خطای محاسباتی بزرگ در ذهن دارند که ابراز نمی‌کنند یا خود را برای انجام اصلاحات عمیق ساختاری و منابع حاصل از آن آماده کرده‌اند. بر گزاری انتخابات غیرحزبی و حضور نامزدهایی که بدون هرگونه آمادگی قبلی، قرار است در موقعیتی بسیار مهم در یکی از پیچیده‌ترین شرایط اقتصادی کشور گروه‌های متعدد و مختلفی را بکار کنند که به شدت در هم تنیده شده است، عرصه بسیار پرهزینه زندگی اقتصادی مردم و رفاه تاجیز آنان را به کارگاه‌های آموزشی تمرین حکمرانی برای این سیاستمداران تبدیل کرده است.

دولت بعد با یاید فروش سیاسی پیرامونی بودجه ۱۴۰۰ و سال‌های بعد از آن را تغییر دهد یا فروش اقتصادی آن را دگرگون کند یا به بودجه یاغتی تن در دهد یا کشور را گرفتار تورهای بلا کند و مجددا شاخص‌های بدتری را برای مورد نقد قرار گرفتن توسط افکار عمومی و رقبای بعدی خود در انتخابات ۴ سال بعد آماده کند. گزینه پنجمی به ذهن نگزنده نمی‌رسد.

تغییر فروش سیاسی بودجه حداقل به معنی حل مشکل تحریم و برقراری مجدد امکان صادرات نفت و افنالده شدن درآمدی در حدود ۵۰ تا ۶۰ میلیارد دلار به منابع کشور است که نیازمند برخورداری دولت بعد از حمایت قوی نظام سیاسی در داخل است. این میزان منابع هرچند بسیار وسوسه‌انگیز و بهره‌مندی از آن هرچند بسیار ضروری اما از یک طرف تاثیر بر رقم بزرگ کسری تراز عملیاتی بودجه ندارد تا بیاسرانیر کردن یکباره آن به اقتصاد کشور تنها به قصد دلبری از مردم، شبیه همان شوکی را به اقتصاد تحیف ایران وارد کند. در مورد رفع بسیار ضروری تحریم‌ها یک مساله است و تحویر ورود درآمدهای نفتی به اقتصاد به خصوص بودجه دولت مسالهای دیگر که متاسفانه طی سال‌های متمادی این دو یکی آنگاشته شده‌اند. با سرانیر کردن یکباره درآمدهای نفتی به اقتصاد و بودجه، تولید و اشتغال لطمه جدی می‌بینند، نرخ‌ارز کاهشی ناپایدار خواهد داشت و مجددا برای جهش بعدی آماده خواهد شد.

اما تغییر فروش اقتصادی بودجه که به معنی اعمال اصلاحات ساختاری در اقتصاد است، هیچ‌گاه حتی در شرایط بسیار مساعدتر سیاسی طی دهه‌های گذشته در اقتصاد کشور امکان اجرا پیدا نکرده و طبیعتا در شرایط لرزان پیش رو، شاسی برای به اجرا درآمدن ندارد. اصلاحات ساختاری اقتصاد دو پیش‌نیاز فنی و سیاسی دارد که اولی با کیفیت مناسب بیوروکراسی و قدرت طراحی برنامه‌های اصلاحی قابل تامین است و دومی با پشتیبانی کامل کل نظام سیاسی قابل تحقق خواهد بود. یک گروه از سیاسیون ما امکان تامین اولی را دارد، اما از دومی محروم است و گروه دیگر، دومی را دارد، اما نمی‌تواند اولی را فراهم کند. در شرایطی که اصلاحات سیاسی و اقتصادی در محیط پیرامونی بودجه اعمال نشود یا این معنی که با حفظ محدودیت‌های تحریم و هدررفت‌های بزرگ منابع اقتصاد نلشی از سیاست‌های ناصحیح اقتصادی، برقراری تراز مالی در دستور کار قرار گیرد (اصلاحات تک بعدی مالی)، باید از فشارهزینه‌ها به میزان قابل توجه کاسته شود که معنی آن اجرای بودجه ریاضی است. در این رویکرد، حقوق‌ها باید به میزان قابل توجهی کاسته شود و خدمات عمومی از این هم که است کمتر شود و این یعنی وارد آوردن فشار بیشتر به زندگی مردمی که تقریبا بیست سال است که هر روز سفره‌هایشان کوچک‌تر شده است. یادآور می‌شوم که مخارج سرمایه‌گذاری دولت سال‌هاست موضوعیت خود را از دست داده است. برای اقتصادی که از نظر ظرفیت‌های زیربنایی نیازمند ۳ تا ۵ درصد تولید ناخالص داخلی سرمایه‌گذاری بخش عمومی است، این رقم به کمی بیش از یک‌درصد تنزل پیدا کرده است. چند سالی است که بخش اصلی مخارج بودجه را پرداخت‌های پرسنلی و خدمات آب و برق و یارانه‌ها در بر گرفته است. بنابراین این گزینه هم از اساس موضوعیت ندارد.

در گزینه چهارم، نامزد برنده به‌خصوص چنانچه با تعداد آرای نه چندان زیاد به پیروزی برسد و نخواهد هیچ‌یک از گزینه‌های مطرح‌شده را دنبال کند، کشور را گرفتار خطای راهبردی رویکردی به نام «هدایت نقدینگی» خواهد کرد. خطای راهبردی آن است که تصور شود با سرانیر کردن سیل نقدینگی به سمت تولید، مشکل تامین مالی آنها برطرف می‌شود و تولید راه می‌افتد؛ درحالی که از منابع علم اقتصاد می‌دانیم که نقدینگی زیاد وقتی به سمت تولید می‌رود از سمت تولیدکننده قیمت کالاها و خدمات را افزایش خواهد داد. حکمرانی اقتصاد در کشور ما به‌گونه‌ای است که نه یک راننده، بلکه جمع بزرگی از رانندگان پشت فرمان آن نشسته‌اند و وجه اشتراک آنها فشار دادن به پدال گاز از طریق خلق نقدینگی برای خودرویی است که خودرو سرازیری قرار دارد. این مجموعه، هرکس را که برای حتی یک نیش ترمز اقدام کند، به‌عنوان کسی که می‌گوید «مانعی تولیم» مورد شماتت قرار می‌دهند.

تنها چند روز دیگر یک نفر انتخاب خواهد شد که قرار است با قدرت ذهنی خود و توان تخصصی همکارانش، بودجه نازل را اصلاح را اجرا کند و بودجه سال آینده را هم به محض استقرار تهیه کند. او قرار است درباره نظام بانکی نتارز تصمیم بگیرد و برای نظام بازنشستگی ورشکسته و صندوق تامین اجتماعی نامتعادل فکری کند. اگر او هم بر پدال گاز بفشارد، جمع رانندگان هماهنگ خواهند شد و کربیت توپم را در مخزن بزرگ نقدینگی مشتعل خواهند کرد.

در میان این ۴ گزینه اگر گزینه‌های دوم و سوم را که احتمال کمی برای اجرا دارند کنار بگذاریم به گزینه‌های اول و چهارم می‌رسیم یعنی انتخاب میان دو گزینه بر داشته شدن تحریم‌های برجامی و روانه کردن درآمدهای نفتی به اقتصاد بدون اصلاحات اقتصادی یا روی آوردن به خلق بیشتر نقدینگی و دفاع کردن تنها در همین طور که ملاحظه می‌شود در هیچ‌یک از این دو گزینه، اصلاحات ساختاری اقتصاد قرار ندارد. گزینه اول، یک کوبتور موثر به اقتصاد تزریق می‌کند که تا حدود دوسالی آن را سیاه نگاه می‌دارد و گزینه چهارم، از همین ابتدا ما را در تورم بالا گرفتار خواهد کرد.

در مجموع به‌نظر می‌رسد بسیار بیش از آنچه ما می‌توانیم در انتخابات تاثیر گذار باشیم، محدودیت‌های مالی بیش‌روی دولت بعد تعیین‌کننده خواهد بود. چوب، اتب، بودجه هنوز بخشی از سیاستمداران ما را نواوش نکرده و آنان را که از قضا بسیار هم بر سرنوشت کشور اثرگذارند در فضایی به دور از واقعیات نگاه داشته است. شاید این انتخابات باعث شود که این چناح از سیاسیون ما هم با پیامدهای اجتناب‌ناپذیر محدودیت منابع آشنا شده و کارگاه آموزشی حکمرانی ۴ سال آینده آنان، منجر به گشایش‌هایی بلندمدت برای آیندگان شود.

دکتر مسعود نیلی
Alborz.payam@gmail.com